

СПРАВА «КОПЧИНСЬКИЙ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF KOPCHINSKIY v. UKRAINE)

(Заява № 65647/12)

Стислий виклад рішення від 12 жовтня 2023 року

У грудні 2007 року заявник, який працював адвокатом, звернувся до Нахімовського районного суду м. Севастополя (далі – Нахімовський суд) з адміністративним позовом, оскаржуючи рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури м. Севастополь (далі – Комісія) про накладення на нього дисциплінарного стягнення. Пізніше він доповнив свій позов, вимагаючи також визнати незаконним рішення Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури (далі – Вища комісія) про анулювання його свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю. Нахімовський суд закрив провадження у справі на підставі того, що ним раніше уже було постановлено ухвалу за ідентичним позовом заявника проти тих же відповідачів. Апеляційний суд залишив цю ухвалу без змін. Вищий адміністративний суд України скасував ухвали судів першої та апеляційної інстанцій та закрив провадження, ухваливши, що справа підлягала розгляду у порядку цивільного судочинства. Нахімовський суд відмовив заявнику у відкритті другого провадження у справі за ідентичним адміністративним позовом, ухваливши, що позов не підлягав розгляду в порядку адміністративного судочинства. Севастопольський апеляційний адміністративний суд скасував ухвалу Нахімовського суду вказавши, що ця справа підлягала розгляду в порядку адміністративного судочинства, однак залишив скаргу заявника без розгляду, зазначивши, що ідентичні вимоги заявника перебували на розгляді в цивільному суді. У травні 2008 року заявник звернувся до Ленінського районного суду міста Севастополя (далі – Ленінський суд) з цивільним позовом, оскаржуючи рішення Комісії та Вищої комісії. Ленінський суд залишив позовну заяву на рішення Комісії без розгляду у зв'язку з тим, що той же позов уже розглядався адміністративним судом. Апеляційний суд залишив ухвалу районного суду без змін. Верховний Суд України скасував дану ухвалу і направив скаргу на новий розгляд до суду першої інстанції. Згодом цивільне провадження було закрито Ленінським районним судом за клопотанням заявника на тій підставі, що справа не підлягала розгляду в порядку цивільного судочинства. Позовну заяву на рішення Вищої комісії Ленінський суд направив до Печерського районного суду міста Києва, який закрив провадження у справі на тій підставі, що справа підлягала розгляду в порядку адміністративного судочинства. Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ залишив у силі цю ухвалу, яка набрала законної сили. До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за пунктом 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на відсутність розгляду національними судами його вимог по суті. Розглянувши скаргу заявника, Європейський суд зауважив, що у цій справі заявник подав до судів декілька позовів з одного і того ж

питання, що дійсно ускладнило провадження. У той же час Європейський суд зазначив, що як і цивільний, так і адміністративний суди відмовилися розглядати позов заявника проти Вищої комісії, отже, провадження у справі заявника було закрито без розгляду його вимог по суті. Європейський суд дійшов висновку, що зазначене становить відмову у правосудді та порушує саму суть права заявника на доступ до суду, та констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Оголошує прийнятною скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції стосовно позовів проти Вищої комісії, а решту скарг у заяві – неприйнятними;
2. Постановляє, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції;
3. Постановляє, що: (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу: (I) 3 600 (три тисячі шістсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди; (II) 1 225 (одна тисяча двісті двадцять п'ять) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявнику, в якості компенсації судових та інших витрат; (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
4. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.